

Sygn. akt **V Ca 3285/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Miśkowiec
Sędziowie:	SSO Ewa Talarczyk (spr.) SSR del. Iwona Lizakowska - Bytof
Protokolant:	sekr. sądowy Urszula Kujawska

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie

z dnia 24 czerwca 2015 r., sygn. akt XVI C 2646/14

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 3285/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 października 2014 r., K. S. wniósł o zasądzenie od (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 499 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2015 r., zapadłym w sprawie o sygn. akt XVI C 2646/14, Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. oddalił powództwo i zasądził od K. S. na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 94 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne Sądu I instancji:

W dniu 9 listopada 2010 r. K. S. zawarł z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...) z pakietem ubezpieczeniowym. Na jej podstawie (...) S. A. udzielił pożyczkobiorcy pożyczki gotówkowej w kwocie 26 357,89 złotych.

Dokonując dalszych ustaleń faktycznych w sprawie Sąd Rejonowy przytoczyła postanowienia umowne, w tym m.in. § 2 umowy, w którym wskazano, że od pożyczkobiorcy pobierana jest: prowizja za udzielenie pożyczki w wysokości 1 052,63 złotych - z kwoty wypłacanej pożyczki przy zawieraniu umowy oraz składka ubezpieczeniowa za cały okres kredytowania w wysokości 5 305,26 złotych z tytułu przystąpienia do ubezpieczenia, o którym mowa w „Deklaracji zgody”, stanowiącej integralną część umowy, przy czym składka ubezpieczeniowa pobierana jest jednorazowo z kwoty wypłacanej pożyczki przy zawieraniu umowy.

Sąd I instancji ustalił, że w § 3 ust. 1 umowy zastrzeżono, iż za czynności wykonane na zlecenie pożyczkobiorcy (...) S.A. pobiera prowizje i opłaty bankowe przewidziane w „Taryfie prowizji i opłat bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej”, które mogą ulegać zmianom w zależności od wskazanych w przedmiotowym paragrafie czynników. Dalej, w § 5 ust. 1 umowy wskazano, że szacunkowy całkowity koszt pożyczki wynosi 21 217,49 złotych, natomiast rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi 31,37%. Przy czym w ust. 2 tego paragrafu umowy wskazano, że szacunkowa łączna kwota wszystkich kosztów wraz z odsetkami, opłatami i prowizjami, które pożyczkobiorca zobowiązany jest ponieść w związku z zawartą umową wynosi 21 217,49 złotych. W ust. 3 § 5 umowy podano, że wielkości, o których mowa w ust. 1 i 2, obliczono na dzień zawarcia umowy, zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim. Natomiast w § 6 ust. 1 umowy stwierdzono, że pożyczka jest oprocentowana według zmiennej stopy procentowej, obowiązującej w (...) S.A., która w dniu zawarcia umowy wynosi 15,99 % w stosunku rocznym oraz, że oprocentowanie może ulegać zmianom w przypadkach w tym ustępie wskazanych.

Dalej Sąd I instancji wskazał, że w ust. 2 § 6 umowy podano, iż (...) S.A. zawiadamia pożyczkobiorcę o zmianie oprocentowania pożyczki, przesyłając przesyłką listową nowy plan spłaty, o którym mowa w § 7 umowy. W ust. 3 § 6 umowy ustalono natomiast, że odsetki liczone są od aktualnego stanu zadłużenia, za faktyczny okres wykorzystania kredytu.

Z kolejno poczynionych ustaleń wynika, że pożyczkobiorca zobowiązany był do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w 72 ratach miesięcznych, w wysokości i w terminach ustalonych w planie spłaty, który stanowił integralną część umowy – § 7 ust. 1 umowy. Sąd Rejonowy ustalił, że zgodnie z § 8 ust. 1 umowy pożyczkobiorca jest zobowiązany pisemnie poinformować (...) S.A. o zamiarze wcześniejszej spłaty całości lub części pożyczki najpóźniej w terminie trzech dni przed dokonaniem spłaty. Wcześniejsza częściowa spłata kapitału powoduje skrócenie okresu kredytowania albo zmniejszenie wysokości rat kapitałowo - odsetkowych przy zachowaniu dotychczasowego okresu kredytowania. Zgodnie z § 8 ust. 2 umowy spłata, o której mowa w ust. 1, zostanie zaliczona na poczet spłaty pożyczki, po dokonaniu rozliczenia wymaganych zobowiązań i odsetek naliczonych do dnia wcześniejszej spłaty.

Sąd I instancji ustalił następnie, że pożyczkobiorca oświadczył, iż wzór umowy został mu doręczony przed zawarciem umowy, oraz że otrzymał wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Nadto Sąd Rejonowy ustalił, że w ust. 6 § 19 umowy wskazano, że integralną część umowy stanowią: 1) plan spłaty, 2) wyciąg z taryfy, 3) „Deklaracja zgody” oraz 4) wykaz przepisów określających koszty sądowe i egzekucyjne. W ust. 7 § 19 pożyczkobiorca oświadczył, że przed zawarciem umowy został poinformowany, iż ponosi ryzyko stopy procentowej, polegające na wzroście raty pożyczki w przypadkach, o których mowa w § 6 ust. 1 umowy. Pożyczkobiorca wskazał, iż rozumie i przyjmuje na siebie ryzyko z

tym związane. W § 19 ust. 8 pożyczkobiorca potwierdził otrzymanie pisemnej (...) o ryzyku stopy procentowej, ryzyku walutowym oraz ryzyku zmiany cen rynkowych zabezpieczeń dla Pożyczkobiorców”.

Sąd Rejonowy ustalił również, że pod powyższą umową znajdują się podpisy osób reprezentujących bank oraz K. S..

Nadto Sąd I instancji ustalił, że do umowy dołączone zostały załączniki: druk zawierający oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki, wykaz przepisów określających koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, harmonogram spłat kredytu, „Deklaracja zgody na objęcie grupowym ubezpieczeniem na życie pożyczkobiorców pożyczek gotówkowych udzielonych przez (...) S.A. oraz grupowym ubezpieczeniem utraty pracy dla pożyczkobiorców pożyczek gotówkowych udzielonych przez (...) S.A. Wariant podstawowy ubezpieczenia” oraz wyciąg z Taryfy prowizji i opłat bankowych w (...) S.A. dla klientów korzystających z pożyczki gotówkowej.

Sąd I instancji ustalił zarazem, że w harmonogramie spłat kredytu wskazano, iż kwota kredytu wynosi 26 357,89 złotych, oprocentowanie zmienne wynosi 15,99% od dnia 10 listopada 2010 r., oprocentowanie od zadłużenia przeterminowanego wynosi 20%, rzeczywista stopa procentowa wynosi 31,3701%, okres kredytowania 6 lat, okresowość spłat kapitału wynosi 1 miesiąc, okresowość spłat odsetek również 1 miesiąc, zaś składka ubezpieczeniowa należna od klienta wynosi 5 305,26 złotych. Ujęto również informację, że data zawarcia umowy i data uruchomienia kredytu to 9 listopada 2010 r., zaś data ostatecznej spłaty to 15 listopada 2016 r. Wyszczególniono także wszystkie terminy spłat wraz z kwotą kapitału, odsetkami skapitalizowanymi, kwotą odsetek, kwotą raty łącznie, saldem zadłużenia po spłacie raty oraz kosztami, opłatami i prowizjami, należnymi w poszczególnych terminach spłat.

Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy, pożyczka została uruchomiona w dniu 9 listopada 2010 r. poprzez przekazanie powodowi kwoty 26 357,89 złotych na rachunek bankowy wskazany w umowie, natomiast K. S. w okresie od dnia 9 listopada 2010 r. do dnia 24 października 2014 r. uiszczył na rzecz (...) S. A.: kwotę 14201,02 złotych na poczet kapitału, kwotę 12 917,93 złotych na poczet odsetek umownych, kwotę 15,76 złotych tytułem odsetek karnych, kwotę 6 397,89 złotych obejmującą: kwotę 1 052,63 złotych tytułem prowizji za udzielenie kredytu i kwotę 5 305,26 złotych tytułem ubezpieczenia kredytu oraz kwotę 40 złotych tytułem zawiadomienia o niedopłacie/braku spłaty kredytu.

Sąd Rejonowy ustalił także, że w piśmie z dnia 5 grudnia 2011 r., skierowanym do (...) S.A., K. S. złożył oświadczenie o przekształceniu w/w umowy pożyczki w kredyt darmowy. W oświadczeniu tym wskazał, że umowa kredytu nie zawiera postanowień, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3., 10. i 13. ustawy o kredycie konsumenckim.

Sąd I instancji w dalszej kolejności ustalił, że w piśmie z dnia 5 grudnia 2011 r. K. S. wezwał (...) S.A. w W. do zwrotu uiszczonych do tej chwili kosztów pożyczki, na które składała się prowizja bankowa od udzielonej pożyczki oraz suma odsetek uiszczonych przez pożyczkobiorcę oraz do przedstawienia nowego harmonogramu spłat pożyczki w związku z jej przekształceniem w kredyt darmowy. Następnie w piśmie z dnia 21 stycznia 2014 r. pełnomocnik powoda, działając w jego imieniu, ponownie wezwał stronę pozwaną do zwrotu uiszczonych kosztów pożyczki w postaci prowizji w kwocie 1 052,63 złotych oraz odsetek, jako świadczenia nienależnego w związku z przekształceniem umowy pożyczki z dnia 9 listopada 2010 r. w kredyt darmowy.

Z dalszych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że pismem z dnia 3 lutego 2012 r. (...) S.A. poinformował pełnomocnika powoda, że oświadczenie K. S. o przekształceniu umowy pożyczki, zawartej w dniu 9 listopada 2010 r., w kredyt darmowy jest bezpodstawne i bezskuteczne. Natomiast w piśmie z dnia 13 lutego 2014 r. strona pozwana odniosła się do wezwania do zapłaty i zarzutów pełnomocnika powoda, zawartych w piśmie z dnia 21 stycznia 2014 r. Podniesiono, że Bank nie naruszył treści przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, ponieważ w chwili zawarcia umowy obejmowała ona wszystkie obligatoryjne elementy. Ponadto zaznaczono, że umowa kredytu konsumenckiego nie musi zawierać wszystkich elementów, o których mowa w art. 4 ustawy, w jednym dokumencie, dozwolone jest także podawanie określonych informacji w załącznikach do niej, stanowiących jej integralną część. Pozwany Bank oświadczył zatem, że złożone przez K. S. oświadczenie uznaje za bezskuteczne względem siebie, co oznacza, że powód jest w dalszym ciągu zobowiązany do uiszczania rat, zgodnie z zawartą umową pożyczki, pod rygorem wypowiedzenia

umowy na podstawie art. 75 ust. 1 ustawy Prawo bankowe oraz negatywnych skutków, jakie wiążą się z brakiem spłaty zadłużenia kredytowego.

Mając na uwadze tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał żądanie pozwu za niezasadne i powództwo oddalił.

Sąd I instancji uznał, że w istocie do analizowanej umowy kredytowej, zawartej w dniu 9 listopada 2010 r., mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim. Następnie przywołał treść istotnych z perspektywy przedmiotowej sprawy przepisów prawa, tj. art. 15 ust. 1-3, art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 3w/w ustawy.

W ocenie Sądu Rejonowego kluczową kwestią okazała się wykładnia art. 15 ust. 1 u.k.k., a w szczególności użytego w nim zwrotu „naruszenie”. Zdaniem Sądu I instancji, zwrot ten należy rozumieć wyłącznie jako całkowity brak w umowie kredytu konsumenckiego informacji lub postanowień wymienionych w art. 4 - 7 tej ustawy lub określenie ich w sposób nieprawidłowy, wprowadzający w błąd. Za taką wykładnią bowiem – zdaniem Sądu I instancji – przemawia przede wszystkim jego literalne brzmienie, jako że art. 15 ust. 1 u.k.k. odsyła do przepisów art. 4 - 7 ustawy, które wymieniają postanowienia, jakie umowa o kredyt konsumencki powinna zawierać. Sąd Rejonowy doszedł tym samym do wniosku, że jego naruszenie może polegać tylko na sytuacji, gdy w danej umowie nie zamieszczono któregoś z tych postanowień lub postanowienie to zostało błędnie określone.

Sąd I instancji wyjaśnił, że ideą wprowadzenia obowiązku informacyjnego było umożliwienie konsumentowi oceny ryzyka związanego z danym instrumentem finansowym i konkurencyjności danego produktu, a zatem by mógł on podjąć świadomą decyzję co do dokonania określonej transakcji kredytowej z konkretnym bankiem. Sąd Rejonowy podkreślił również, że treść stosunku prawnego powinna być przez strony ukształtowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały, jednak w niniejszej sprawie istotne było, czy w przypadku niejasności postanowień umowy lub jej niejednoznaczności, możliwe jest zastosowanie sankcji kredytu darmowego, przewidzianej w art. 15 u.k.k.

Sąd I instancji wskazał, że w jego ocenie, sankcja kredytu darmowego nie powstaje, gdy kredytodawca naruszył obowiązek, którego źródłem jest przepis, nie wymieniony w art. 4 - 7 u.k.k., zasady współżycia społecznego lub ustalone zwyczaje. Katalog przepisów określonych w art. 15 ust. 1 u.k.k. ma charakter zamknięty i - ze względu na wyjątkowy, sankcyjny charakter tej regulacji - nie podlega wykładni rozszerzającej ani wnioskowaniu per analogiam.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy stwierdził, że nawet, jeżeli postanowienia umowne, o których mowa w art. 4 u.k.k., są zredagowane w umowie w sposób niejasny i budzący wątpliwości, to nie ma podstaw, aby zastosować sankcję z art. 15 ust. 1 u.k.k. W takim przypadku zastosowanie mogłoby natomiast znaleźć przepis art. 385¹ k.c. Uznanie danej klauzuli wzorca umowy kredytu konsumenckiego za sformułowaną niejednoznacznie i niezrozumiale dałoby bowiem podstawę do zastosowania art. 385¹ k.c., a więc aktualizowałoby sankcję bezskuteczności danego postanowienia umownego.

Sąd Rejonowy podkreślił zarazem, że w niniejszej sprawie powód wskazał, iż podstawę faktyczną i prawną jego roszczenia stanowi zastosowanie do umowy z dnia 9 listopada 2010 r., określonej w art. 15 u.k.k., sankcji kredytu darmowego. Nie powołał się zaś na art. 385¹ k.c. W ocenie Sądu I instancji, brak jest zaś podstaw do uznania, aby art. 15 u.k.k. stanowił przepis szczególny w stosunku do art. 385¹ k.c., który odnosi się do sytuacji, gdy dane postanowienie kształtuje prawa lub obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy.

Odnosząc się do podniesionego przez powoda zarzutu, iż umowa z dnia 9 listopada 2010 r. nie zawierała wszystkich informacji dotyczących wcześniejszej spłaty kredytu, Sąd Rejonowy wskazał, że w § 8 ust. 2 tej umowy podano, iż „spłata, o której mowa w ust. 1 zostanie zaliczona na poczet spłaty pożyczki po dokonaniu rozliczenia wymaganych zobowiązań i odsetek naliczonych do dnia wcześniejszej spłaty kredytu”. Taki zapis jest zatem jednoznaczny z tym, że kredytobiorca ma obowiązek uiszczenia odsetek za okres do dnia wcześniejszej spłaty kredytu. A contrario nie ma zatem takiego obowiązku, czyli obowiązku uiszczenia odsetek, za czas po dokonaniu wcześniejszej spłaty kredytu. Z tego postanowienia umownego jednoznacznie zatem wynika, że odsetki będą naliczane do dnia wcześniejszej spłaty

kretytu oraz, że bank rozliczy się z kredytobiorcą w związku z dokonaną spłatą. W § 8 ust. 2 umowy wyczerpująco wskazano więc, na jakie zobowiązania zostanie przeznaczona wcześniejsza spłata. Sąd I instancji wskazał dalej, że w postanowieniu tym brak jest jedynie informacji o tym, iż takie rozliczenie nastąpi w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty, co wynika z art. 8 ust. 4 ustawy o kredycie konsumenckim. Jednakże, w ocenie Sądu, nie zawarcie w umowie tylko informacji o terminie rozliczenia nie spowodowało naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 10 u.k.k. i obowiązku informacyjnego. Nie mogło też wpłynąć na możliwość dokonania przez kredytobiorcę oceny zawieranej umowy kredytowej, tj. oceny przedstawionego mu produktu finansowego. Ponadto, w ocenie Sądu Rejonowego, zawarcie w przedmiotowej umowie informacji, że pożyczkobiorca może dokonać wcześniejszej spłaty kredytu bez jednoczesnego wskazania, że za wcześniejszą spłatę kredytu nie jest pobierana prowizja, nie spowodowało, że kredytobiorca został wprowadzony w błąd, szczególnie że z przedstawionego w formie tabeli „Wyciągu z Taryfy prowizji i opłat bankowych w (...) S.A. dla klientów korzystających z Pożyczki gotówkowej”, który stanowił integralną część przedmiotowej umowy, jednoznacznie wynikało, za jakie czynności pobierane są opłaty i prowizje - przy czym jest to zamknięty katalog opłat i prowizji, a nie ma w nim zastrzeżonej żadnej opłaty za wcześniejszą spłatę kredytu. Skoro zatem – zdaniem Sądu I instancji – w żadnym postanowieniu umownym nie wskazano, aby bank zastrzegł taką opłatę lub prowizję za wcześniejszą spłatę kredytu, to stwierdzić należało, że treść umowy nie rodziła wątpliwości, że przedmiotowa umowa nie przewidywała opłat lub prowizji za wcześniejszą spłatę kredytu.

Sąd Rejonowy dokonując dalszej analizy postanowień umownych odnoszących się do wcześniejszej spłaty kredytu (§ 8 ust. 1 umowy) wskazał, że z treść umowy potwierdza, iż pożyczkobiorca otrzymał w umowie informację o tym, że dysponuje uprawnieniem do wcześniejszej spłaty całości lub części pożyczki, że odsetki będą naliczane do dnia wcześniejszej spłaty kredytu oraz, że po dokonaniu spłaty kredytu bank dokona końcowego rozliczenia. Ponadto – zdaniem Sądu Rejonowego – z treści wszystkich postanowień umownych wynika, że wcześniejsza spłata kredytu nie wiązała się z żadnymi kosztami, prowizjami, czy opłatami po stronie pożyczkobiorcy. Obowiązek taki nie wynika bowiem z żadnego postanowienia umowy.

W ocenie Sądu I instancji niezasadne okazały się także zarzuty dotyczące tego, że harmonogram spłaty kredytu, wysokość opłat i prowizji oraz wysokość kosztów nie może być ustalona w załącznikach do umowy, stanowiących jej integralną część. Sąd Rejonowy odwołując się do poglądów wyrażonych w judykaturze wskazał, że wymagane informacje dotyczące umowy o kredyt konsumencki mogą być zamieszczone w załącznikach do dokumentu umowy, takich jak „Tabela opłat i prowizji” czy „Informacja o wysokości kosztów sądowych i postępowania egzekucyjnego”. Ponadto Sąd I instancji wskazał, że informacje zawarte w „tabeli opłat i prowizji”, czy „informacji o wysokości kosztów sądowych i postępowania egzekucyjnego” nie są co prawda indywidualnie uzgadniane z konsumentem, niemniej jednak konsument poprzez to, że dokumenty te stanowią integralną część umowy pożyczki, zostaje prawidłowo poinformowany w kwestiach istotnych elementów umowy kredytowej. Ponadto, zdaniem Sądu Rejonowego, zawarcie tego rodzaju informacji nie w samej treści umowy, lecz w osobnych dokumentach, stanowiących jej integralną część, mających formę przejrzystych i czytelnych tabel, wręcz zapewniało pożyczkobiorcy jasny przekaz informacji, a także było zgodne w świetle wykładni celowościowej i systemowej z art. 4 u.k.k. Zdaniem Sądu I instancji ujęcie tych wszystkich informacji w treści samej umowy czyniłoby ją mniej przejrzystą i mniej zrozumiałą dla konsumenta. Nadto Sąd Rejonowy wskazał, że w przedmiotowej umowie jednoznacznie wskazano, iż załączniki do umowy stanowią jej integralną część, a więc nie odesłano klienta do samego wzorca umownego, ale do integralnej części tej umowy. Dokumenty wymienione w § 19 ust. 6 umowy stanowiły zatem treść zgodnego oświadczenia woli, złożonego przez obydwie strony umowy w dniu 9 listopada 2010 r., a nie wyłącznie jednostronne oświadczenie pozwanego banku.

Sąd Rejonowy odnosząc się do twierdzeń powoda, że umowa z dnia 9 listopada 2010 r. nie określa wysokości kredytu, terminów płatności i wysokości rat kredytu, jak również wysokości wszystkich opłat i prowizji, stwierdził, że i te zarzuty okazały się nieuprawnione. Sąd I instancji zauważył, że wysokość kredytu została w sposób jednoznaczny określona w § 1 umowy pożyczki. Zgodnie zaś z § 7 ust. 1 umowy powód zobowiązał się do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w 72 ratach miesięcznych w wysokości i terminach ustalonych w planie spłaty, który stanowił integralną część umowy. Sposób spłat został określony w § 7 ust. 2 umowy, stanowiącym, że spłaty będą dokonywane w drodze potrącenia wymagalnych należności ze środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku pożyczkobiorcy, prowadzonym przez

(...) S.A. Natomiast w § 13 umowy określono zasady spłaty w przypadku wypowiedzenia przez (...) S.A. umowy w części dotyczącej warunków spłaty.

Dalej Sąd Rejonowy skonstatował, że wbrew twierdzeniom powoda przedmiotowa umowa zawiera również informację o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest konsument - informacja ta została wskazana w § 5 ust. 2 umowy, zgodnie z którym szacunkowy całkowity koszt pożyczki wynosi 21 217,49 złotych, natomiast zamknięty katalog opłat i prowizji, obowiązujących w dniu zawarcia umowy, zawiera wyciąg z taryfy, stanowiący jej integralną część. Ponadto Sąd I instancji wskazał, że w § 9 ust. 1 przedmiotowej umowy zawarte są informacje o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, zaś podstawy i sposób zmiany tej stopy określa § 6 w zw. z § 9 ust. 2 umowy. Natomiast informacje o innych kosztach wynikających z niewykonania umowy, ponoszonych przez pożyczkobiorcę na rzecz banku, określa § 10 ust. 2 i 6 umowy oraz poz. 3 punkty od 1 do 3 wyciągu z taryfy, stanowiącego integralną część umowy. Informacje o kosztach sądowych oraz kosztach postępowania egzekucyjnego, zawarto zaś w wykazie przepisów określających koszty sądowe i egzekucyjne, również stanowiącym integralną część umowy.

Sąd Rejonowy odnosząc się do zarzutu ogólnikowości, niejednoznaczności zapisów umowy, dotyczących zmiany stopy oprocentowania, jak również zmiany opłat i prowizji, wskazał, że okoliczności, w których pozwany bank mógł wprowadzić zmianę wysokości oprocentowania oraz prowizji i opłat, zostały wyraźnie określone w umowie: w zakresie prowizji i opłat w § 3, natomiast w zakresie oprocentowania w § 6. W obu przypadkach wyraźnie stwierdzono, że przesłanką dokonania zmiany jest przede wszystkim poinformowanie kredytobiorcy na piśmie o wprowadzeniu takiej zmiany, określono również przesłanki, które uprawniają kredytodawcę do wprowadzenia zmiany, wskazując co może wpłynąć na dokonanie tychże zmian. Również w odniesieniu do oprocentowania wyraźnie zastrzeżono, iż może ono „ulegać zmianom w przypadku, gdy nastąpi zmiana: 1) którejkolwiek ze stóp procentowych NBP ustalonych przez Radę Polityki Pieniężnej, lub 2) stopy rezerwy obowiązkowej banków ustalonej przez Radę Polityki Pieniężnej lub 3) na rynku pieniężnym”. Sąd I instancji, powołując się na orzecznictwo podał, że wymaganie szczegółowego wskazania, w jaki sposób zmiany poszczególnych parametrów (w tym w szczególności relacje pomiędzy zmianami tych parametrów) miałyby przesądzać o wielkości zmiany oprocentowania kredytu, jest żądaniem formułowania wzorca umownego w sposób zbyt kazuistyczny, aby mógł on spełniać właśnie rolę wzorca, nie zaś indywidualnie uzgodnionego postanowienia umownego. Sąd Rejonowy podkreślił, że nie można z góry wskazać wyczerpująco zakresu relacji między tymi wszystkimi parametrami, podlegającym uwzględnieniu, gdyż nie jest z góry wiadomo, jaki wpływ zmiany tych parametrów będą miały na przyczynę zmiany oprocentowania kredytu (konieczność zbilansowania zmian kosztów jego udzielenia). W ocenie Sądu Rejonowego uregulowania zawarte w § 3 i § 6 umowy pożyczki nie są zatem zbyt ogólne lub nieprecyzyjne, sformułowane bowiem zostały w sposób najbardziej dokładny, jaki był możliwy przy założeniu 6-letniego okresu trwania umowy. Sąd I instancji podkreślił nadto, iż dokonując zmiany stopy oprocentowania lub zmiany opłat i prowizji, bank powinien uzasadnić tę zmianę, z powołaniem się na zmianę parametrów określonych w § 3 i § 6 umowy. Zmiana ta nie może być zatem dowolna i uzależniona wyłącznie od swobodnego uznania banku, lecz ustalenie nowej wysokości musi nastąpić na podstawie kryteriów wskazanych w umowie. Kryteria zmiany oprocentowania oraz zmiany opłat i prowizji zostały zaś w umowie oznaczone i opierały się na wyżej przywołanych obiektywnych czynnikach ekonomicznych, a więc nie były dowolne.

Sąd Rejonowy zauważył również, że w przedmiotowym postępowaniu powód nie wykazał, aby zawarta w umowie informacja o wysokości całkowitego kosztu kredytu oraz o rzeczywistej stopie oprocentowania była nieprawdziwa, a zatem by doszło do naruszenia przez pozwanego art. 4 ust. 2 pkt 6 u.k.k. Zdaniem Sądu I instancji wysokość składki ubezpieczeniowej została uwzględniona w całkowitym koszcie kredytu, zaś informacje udzielone powodowi w tym zakresie były prawdziwe, natomiast powód nie sprostował spoczywającemu na nim ciężarowi wykazania okoliczności przeciwnych, a dowód z opinii biegłego sądowego został pominięty, gdyż powód nie uścił w określonym terminie zaliczki na poczet jego kosztów.

W konkluzji zatem Sąd I instancji stwierdził, że nie zostało wykazane w niniejszej sprawie, aby zaktualizowały się określone w art. 15 ust. 1 u.k.k. przesłanki do złożenia przez powoda skutecznego oświadczenia o przekształceniu umowy z dnia 9 listopada 2010 r. w umowę o kredyt darmowy, wobec czego brak było podstaw do uwzględnienia

żądania powoda o zasądzenie od strony pozwanej kwoty 499 złotych tytułem nienależnego świadczenia. Powyższe implikowało oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powoda kosztami procesu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 15 ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 20 lipca 2001 r. poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy umowa pożyczki z dnia 9.11.2010 r. naruszała art. 4 ust. 2 ustawy w związku, z czym podlega sankcji kredytu darmowego; art. 4 ust. 2 pkt 3 w/w ustawy poprzez błędną interpretację, czego konsekwencją było błędne przyjęcie, że umowa pożyczki zawiera postanowienia dotyczące zasad i terminów spłat pożyczki, podczas gdy umowa takiej informacji nie zawiera, gdyż w tym zakresie odsyła do odrębnego dokumentu w postaci planu spłat; art. 4 ust. 2 pkt 4 w/w ustawy poprzez błędną interpretację, czego konsekwencją było błędne przyjęcie, że umowa pożyczki zawiera prawidłową informację o rocznej stopie procentowej oraz warunkach jej zmiany, podczas gdy umowa w sposób nieprecyzyjny określa warunki jej zmiany; art. 4 ust. 2 pkt 5 w/w ustawy poprzez błędną interpretację, czego konsekwencją było błędne przyjęcie, że umowa pożyczki zawiera prawidłową informację o opłatach i prowizjach oraz warunkach jej zmiany, podczas gdy umowa takiej informacji nie zawiera, gdyż w tym zakresie odsyła do odrębnego dokumentu w postaci „Taryfy prowizji i opłat bankowych w (...) SA.” oraz w sposób nieprecyzyjny określa warunki jej zmiany; oraz art. 4 ust. 2 pkt 10 w zw. z art. 8 ust. 2, 3, 4 w/w ustawy poprzez błędną interpretację, czego konsekwencją było błędne przyjęcie, że umowa pożyczki zawiera prawidłową informację o prawie do wcześniejszej spłaty pożyczki oraz o skutkach skorzystania przez pożyczkobiorcę z uprawnienia wcześniejszej spłaty, podczas gdy w umowie brak jest informacji o wszystkich skutkach skorzystania przez pożyczkobiorcę z przysługującego mu uprawnienia, w tym informacji o obowiązku Banku rozliczenia się z pożyczkobiorcą w terminie 14 dni, jak również że za wcześniejszą spłatę pożyczki Bank nie może zastrzec prowizji.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 499,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 15.12.2011 r. do dnia zapłaty, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego oraz kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych. Formułując żądanie alternatywne skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 30 czerwca 2016 r. strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem orzeczenie Sądu Rejonowego jest prawidłowe i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i w obowiązujących regulacjach normatywnych.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że postępowanie apelacyjne jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, zachowuje ono jednak również charakter postępowania rozpoznawczego. Oznacza to, że sąd drugiej instancji ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia. W konsekwencji może, a jeżeli je dostrzeże - powinien, naprawić wszystkie naruszenia prawa materialnego, niezależnie od tego, czy zostały podniesione w apelacji, pod warunkiem oczywiście, że mieszczą się one w granicach zaskarżenia.

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie w pełni podziela ustalenia poczynione przez Sąd I instancji, uznając je za prawidłowo osadzone w zgromadzonym materiale dowodowym, a w konsekwencji - przyjmując za własne. Także rozważaniom prawnym Sądu Rejonowego nie można postawić zarzutu naruszenia obowiązujących przepisów.

Dostrzec wypada, że w bardzo obszernym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy nader wnikliwie odniósł się do wszystkich argumentów i zarzutów stron postępowania, nadto bardzo skrupulatnie przeanalizował dokumentację złożoną przez strony, prezentując finalnie logiczne i trafne wnioski.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że spór w niniejszej sprawie był w istocie sporem o prawo i sprowadzał się do dokonanej przez Sąd Rejonowy wykładni przepisów prawa oraz postanowień umowy pożyczki z dnia 9 listopada 2010 r. z pakietem ubezpieczeniowym, którą Sąd Okręgowy w pełni aprobuje.

Odnosząc się zaś do zgłoszonych w apelacji zarzutów stwierdzić należy, że wbrew stanowisku prezentowanemu przez skarżącego, w przedmiotowej sprawie nie zaktualizowały się przesłanki prowadzące, zgodnie z dyspozycją art. 15 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 20 lipca 2001 r., do przekształcenia udzielonej powodowi pożyczki w kredyt darmowy.

Podkreślenia w pierwszej kolejności wymaga, że całkowicie chybionym jest powoływanie się przez apelującego na inne, korzystne dla konsumentów orzeczenia sądów, które strona skarżąca już na etapie postępowania apelacyjnego licznie przywoływała. Zapadały one bowiem w odmiennych stanach faktycznych i wobec innego rodzaju uchybień, niż zarzucane pozwanemu w przedmiotowej sprawie. Nie można tym samym stawiać znaku równości pomiędzy okolicznościami, które legły u podstaw przytaczanych rozstrzygnięć z sytuacją faktyczną i prawną, w jakiej znalazł się powód, usiłując wykazać swoje uprawnienie do zwrotu na rzecz banku, tzw. „czystego kredytu”, czyli bez oprocentowania oraz kosztów innych niż koszty ubezpieczenia i zabezpieczenia kredytu.

Zdaniem Sądu odwoławczego nie sposób jest się zgodzić z twierdzeniami skarżącego, jakoby o naruszeniu postanowień art. 4 ust. 2 pkt 3 i 5 w/w ustawy świadczyć miało niezamieszczenie w umowie z dnia 9 listopada 2010 r. informacji dotyczących zasad i terminów spłaty oraz wysokości poszczególnych rat pożyczki, a także wysokości opłat i prowizji, lecz odesłanie w tym zakresie do odrębnego dokumentu w postaci planu spłat oraz wyciągu z taryfy opłat i prowizji bankowych (...) S.A. Należy zauważyć, że harmonogram spłat (plan spłat), o którym mowa w § 7 umowy stanowi przejrzysty, czytelny, dwustronicowy dokument, obejmujący precyzyjną i wyczerpującą informację w zakresie wysokości poszczególnych rat oraz terminów ich płatności, wygenerowaną indywidualnie dla obsługi udzielonej powodowi pożyczki. Ujęcie wykazu rat w tekście umowy, w miejsce odesłania do załącznika, stanowiącego integralną część w/w umowy, w żadnym wypadku nie przyczyniłoby się do zapewnienia powodowi bardziej kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających znaczenie dla zabezpieczenia interesu prawnego konsumenta. Z pewnością natomiast inkorporowanie owego planu w tekst umowy – technicznie oczywiście możliwe i do rozważenia przez pozwanego bank na przyszłość – uczyniłoby ją bardziej obszerną i przez to zdecydowanie mniej czytelną. Nie można natomiast abstrahować od istoty regulacji będących źródłem roszczeń powoda, którą jest wyeliminowanie w relacjach z konsumentem sytuacji godzących w indywidualny lub zbiorowy interes słabszej strony kontraktu, poprzez posługiwanie się przez banki nieprawdziwymi, czy niepełnymi lub wprowadzającymi w błąd informacjami. Konsument ma bowiem prawo do kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia jego interesu prawnego w warunkach globalizacji (masowości) obrotu prawnego i wielości ofert na rynku, które nie zawsze posługują się prawdziwymi i pełnymi informacjami, a niekiedy wprowadzają w błąd lub w sposób ukryty godzą w indywidualny i zbiorowy interes konsumentów. Stąd obligatoryjne postanowienia umowy o kredyt konsumencki (art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim, Dz.U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.) powinny być w umowie uzgodnione wyraźnie, wyczerpująco i bezpośrednio, a nie przez odesłanie do informacji zawartych we wzorcach umownych, regulaminach lub inaczej nazwanych ogólnych warunkach stosowanych przy zawieraniu umów kredytowych (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2006 r., sygn. III SK 7/06, Legalis nr 84146).

Faktycznie zatem odesłanie do ogólnych warunków stosowanych przy zawieraniu umów kredytowych, abstrakcyjnych wzorców umownych czy regulaminów, mogłoby świadczyć o naruszeniu prawa konsumenta do uzyskania informacji jednoznacznej i wyczerpującej. Niemniej jednak w okolicznościach przedmiotowej sprawy pożyczkodawca uzgodnił z powodem sposób i terminarz spłaty pożyczki, zaznaczając iż zestawienie obejmujące harmonogram spłat stanowić będzie załącznik do umowy – jej integralną część.

W ocenie Sądu Okręgowego nie było nigdy intencją ustawodawcy, czy to unijnego, czy też krajowego, wyłączenie możliwości zamieszczania wtórnych, uzupełniających informacji w dokumencie współtworzącym umowę, zwłaszcza że ów plan spłat miał walor czysto informacyjny, bowiem spłata rat następować miała w drodze potrącenia ze środków

pieniężnych zgromadzonych na prowadzonym przez ten sam bank rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym powoda.

Zdaniem Sądu odwoławczego podobnie potraktować należy zarzut naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 5, a to z tego względu, że pozwany w istocie precyzyjnie określił wysokość opłat bankowych oraz prowizji, które mogłyby dotyczyć obsługi udzielonej powodowi pożyczki, wskazał także w § 3 ust. 1 umowy sytuacje, uzasadniające zmianę tychże opłat, o której powód każdorazowo miał być zawiadamiany zgodnie z § 3 ust. 3 umowy.

Nie sposób zaś zgodzić się z zarzutem apelującego jakoby warunki zmiany wysokości prowizji oraz opłat bankowych nie zostały w umowie należycie skonkretyzowane. Podkreślić wypada, że korzystanie z instrumentów finansowych oferowanych przez podmioty profesjonalnie zajmujące się ich obsługą zawsze wiązać się musi z kosztami po stronie kontrahenta – także będącego konsumentem. Zauważyć należy, że w rozważanej umowie przyczyny umożliwiające zmianę, szczególnie na niekorzyść kredytobiorcy, wysokości opłat zostały skonkretyzowane w sposób czytelny i wyczerpujący. Zarazem - wbrew twierdzeniom skarżącego - w § 3 ust. 2 umowy nie nastąpiło odesłanie do taryfy opłat i prowizji obowiązujących w pozwanym banku w dacie zawarcia umowy, ale do wyciągu z tejże taryfy obejmującego zaledwie jedenaście pozycji, które ewentualnie mogłyby znaleźć zastosowanie w ramach obsługi udzielonej powodowi pożyczki. Pomimo zatem, że jest to dokument odrębny od tekstu umowy, nie można uznać, że jego zawartość mogłaby deprymować pożyczkobiorcę, rodząc po jego stronie stan niepewności, czy niejasności co do jego sytuacji prawnej, bądź też przemycać treści naruszające interesy konsumenta, wykorzystując jego słabszą pozycję kontraktową.

Nie sposób zatem uznać, by powodowi udzielono w okolicznościach przedmiotowej sprawy, nieprawdziwych, niepełnych, tudzież niejednoznacznych lub niezrozumiałych informacji, co skutkowałoby uruchomieniem sankcji z art. 15 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 20 lipca 2001 r.

Podobną konkluzję uzasadnia, zdaniem Sądu Okręgowego, analiza zapisów umowy przez pryzmat dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 4 oraz 10 w/w ustawy, naruszenie których zarzuca apelujący.

Należy bowiem zauważyć, że wymóg oznaczenia w umowie rocznej stopy oprocentowania oraz warunków jej zmiany wynika wprost z treści § 5 ust. 1 umowy, z kolei § 6 ust. 1 zd. drugie wymienia okoliczności, w których może nastąpić zmiana wysokości stopy procentowej. Analogiczne przyczyny przewidziane zostały jako podstawa zmiany stopy oprocentowania dla kredytów przeterminowanych, o czym wprost stanowi § 9 ust. 2 umowy. Czytelność i jednoznaczność tych rozwiązań nie może budzić wątpliwości także w przypadku przeciętnego konsumenta, który zdecydował się na zaciągnięcie pożyczki bankowej, która wszak nie jest udzielana klientom nieodpłatnie.

Odnosząc się z kolei do zarzutu naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 10 w/w ustawy, należy zważyć, że nieuprawnionym jest nawiązywanie do dyspozycji art. 8 przywoływanej ustawy w tym kontekście, bowiem ustawodawca jednoznacznie określił naruszenie których regulacji umożliwi skorzystanie z sankcji opisanej w art. 15 ust. 1 ustawy, a w grupie tychże przepisów nie zostały ujęte postanowienia art. 8. Wbrew zatem stanowisku skarżącego treść § 8 umowy zawiera niezbędne informacje wymagane dyspozycją art. 4 ust. 2 pkt 10, tj. odnośnie uprawnienia i skutków przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta. W żadnym razie ustawodawca nie przewidział wśród warunków umowy konieczności zaznaczenia, że kredytobiorca nie jest obowiązany opłacać prowizji za wcześniejszą spłatę kredytu, zaś w niniejszym przypadku opłata taka nie została przewidziana w załączonym do umowy wykazie możliwych opłat, stąd niezrozumiałym jest argument wywołania po stronie konsumenta niepewności, co do jego sytuacji finansowej na wypadek chęci wcześniejszej spłaty pożyczki.

Całkowicie bezzasadną jest również sugestia obawy, co do możliwości obłożenia skarżącego opłatą w wysokości 100 zł, przewidzianą na wypadek zmiany planu spłaty na wniosek kredytobiorcy, skoro § 8 umowy nie zawiera sformułowania sugerującego chociażby konieczność zgłoszenia takiego wniosku, a w przypadku częściowej spłaty od decyzji kredytobiorcy zależy, czy dojdzie do skrócenie okresu kredytowania, czy też zmniejszenia wysokości rat przy zachowaniu pierwotnego okresu kredytowania. Zdaniem Sądu Okręgowego formułowane przez skarżącego obawy stanowią w rzeczywistości przejaw nadinterpretacji postanowień umowy i doszukiwania się w niej treści, jakie nie zostały ujęte przez pozwanego. Z drugiej zaś strony, nieracjonalnym jawi się oczekiwanie zamieszczania w

umowie także postanowień wskazujących na brak oznaczonych obowiązków po stronie kredytobiorcy. Klarowność i precyzyjność umowy zawieranej z konsumentem wymaga, by zapisy kontraktu obejmowały ujawnienie powinności spoczywających na konsumentach, a nie zamieszczania także informacji o obciążeniach, których ponosić nie będzie.

Tym samym w ocenie Sądu Okręgowego nie ma racji skarżący, twierdząc iż w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia art. 15 ustawy o kredycie konsumenckim poprzez jego niezastosowanie.

Jak wskazano powyżej, zgodnie z art. 15 ustawy w przypadku naruszenia przez kredytodawcę postanowień art. 4 - 7 ustawy, treść zawartej umowy o kredyt konsumencki ulega zmianie i w konsekwencji kredyt przekształca się w kredyt darmowy (bez oprocentowania i innych kosztów należnych kredytodawcy). W świetle zaś przedstawionej przez Sąd odwoławczy oceny materiału procesowego, afirmatywnej wobec wywodów zawartych w obszernym uzasadnieniu Sądu Rejonowego, w pełni słuszną jest konkluzja, że przedmiotowa umowa o kredyt z dnia 9 listopada 2010 r. nie naruszała postanowień zawartych w art. 4 - 7 ustawy o kredycie konsumenckim, a więc nie zachodziła podstawa do zastosowania art. 15 ustawy i przekształcenia przedmiotowego kredytu w kredyt darmowy. Nie zachodziły tym samym podstawy do uwzględnienia powództwa, a w konsekwencji zmiany zaskarżonego wyroku.

Mając powyższe na uwadze apelacja, jako bezzasadna, a obejmująca w istocie powielenie prezentowanej już wcześniej przed Sądem I instancji argumentacji, podlegała oddaleniu, o czym orzeczono stosownie do dyspozycji art. 385 k.p.c. (pkt 1.).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 2.) Sąd Okręgowy oparł o normę wynikającą z art. 98 § 1 k.p.c., tj. mając na uwadze odpowiedzialność stron za wynik sprawy, obciążając powoda kosztami w całości, zaś należność z tego tytułu objęła, w myśl art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 60 zł (§ 6 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych).